

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

NORSKE KUNSTHÅNDVERKERE

Norwegian Association for Arts and Crafts
Norwegische Kunsthandwerk
Central des Artisans Norvegien

Rådhusgt. 20 \ 0151 Oslo \ Norway

www.kunsthåndverk.no
www.norwegiancrafts.no

t: +47 22 91 02 60
f: +47 22 91 02 61

Deres ref: 16/1857

Oslo, 1. september 2016

HØRING – FORSLAG TIL NY ÅNDSVERKLOV

Vi viser til høringsbrev av 17. mars 2016.

Norske Kunsthåndverkere (NK) stiller seg fullt ut bak høringsuttalelsene til Kunstnernettverket og BONO – Billedkunst Opphavsrett i Norge.

I likhet med disse, vil vi bemerke følgende fra NKs side. Vi støtter at begrepet «opphavsmann» endres til det kjønnsnøytrale «opphaver» og mener dette er en kort og god betegnelse.

NK mener det er viktig at visuelle og litterære verk innlemmes i privatkopieringsvederlaget og støtter departementets forslag. Vi mener at en slik utvidelse – og for øvrig en massiv økning i privatkopiering generelt og billeddeling spesielt – må reflekteres i en økt bevilgning til privatkopieringsvederlaget.

Det er viktig at forslag til ny § 4-5 ikke må omfatte tjenester/databaser hvor offentlig plasserte kunstverk blir utnyttet på en omfattende og systematisk måte, fordi slik bruk åpenbart vil innebære en urimelig skade for rettighetshavernes legitime interesser.

ANGÅENDE MINSTEGRENSEN FOR FØLGERETTEN

Når kunstverk blir videresolgt har opphavsmannen rett til vederlag. Denne vederlagsretten kalles følgerett. Formålet med følgeretten er å sikre at kunstnerne får ta del i sine verks verdiøkning i kunstmarkedet. Vederlaget fastsettes som en prosentandel av salgssummen og utbetales til den enkelte kunstner som har fått sitt verk videresolgt.

EUs direktiv om følgerett ble innført i norsk lovgivning i 2007 (åndsverkloven § 38c). Følgeretten er en potensielt viktig vederlagskilde for kunsthåndverkere. Ved innføringen av EUs følgerettsdirektiv i 2007 valgte norske myndigheter imidlertid å benytte den høyeste beløpsgrensen som direktivet åpnet for, 3 000 euro (om lag NOK 28 000). Videresalg av verk under denne beløpsgrensen omfattes ikke av følgeretten. Ved videresalg av kunsthåndverk er det ikke vanlig at salgssummen overstiger 3000 euro. Dette innebærer i praksis at kunsthåndverkere sjelden mottar følgerettsvederlag, i motsetning til andre visuelle kunstnere med høyere verkspriser.

Videresalg under denne beløpsgrensen (og over kr 2000) genererer gjennom kunstavgiften inntekter til de kollektive støtteordningene i Bildende kunstneres hjelpefond.

Følgerettsordningen omtales i høringsnotatet (s. 233–235), hvor departementet konkluderer med at det ikke er ønskelig å svekke den kollektive ordningen etter kunstavgiftsloven og foreslår å opprettholde gjeldende nedre beløpsgrense. Dette viser en skuffende lite prinsipiell holdning i dette spørsmålet. Det er et viktig og sentralt prinsipp at opphavere skal få vederlag individuelt der dette er mulig. En minstegrense på kr 2000 er enkelt å gjennomføre gjennom eksisterende og velfungerende systemer. NK vil derfor fastholde nødvendigheten av å senke beløpsgrensen til det samme nivået som kunstavgiften (kr 2 000), slik at den i vesentlig større grad også omfatter kunsthåndverk. Dette vil sikre at kunsthåndverkere (og for øvrig andre visuelle kunstnere med lavere verkspriser) mottar følgerettsvederlag når deres verk videreselges og vil avslutte den forskjellsbehandlingen som nå finner sted. Vi minner om at de landene som har innført følgeretten, inkludert de nordiske landene, gjennomgående har lagt seg på en lav minstegrense. Dette taler også sterkt for at Norge legger seg på samme linje.

Med vennlig hilsen

Lise Stang Lund
Styreleder